

นิรมล ปัญสุวรรณ, นั้ทพงศ์ อินทร์ครอง, ประภาพร สมพงษ์, สุรัสวดี กลิ่นชื่น, วิรงรอง กาญจนะ, สันติ เกิดทองทวี, ศรัณย์ น้อยเมือง, ฉันทชนก อินทร์ศรี, ชนินันท์ สนธิไชย

ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 35 ระหว่างวันที่ 1-7 กันยายน 2562 ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคไข้เลือดออกเสียชีวิต 5 ราย ใน 3 จังหวัด

จังหวัดเชียงใหม่ พบผู้เสียชีวิต 3 ราย

รายที่ 1 เพศชาย อายุ 42 ปี เริ่มป่วยวันที่ 15 สิงหาคม 2562 วันที่ 20 สิงหาคม 2562 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลสันทราย แพทย์วินิจฉัย โรคไข้เลือดออก ร่วมกับภาวะตับอักเสบ ถ่ายดำ วันที่ 21 สิงหาคม 2562 ส่งต่อไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ และเสียชีวิต แพทย์วินิจฉัย โรคไข้เลือดออก ซ็อกเสียชีวิต ร่วมกับระบบหายใจล้มเหลว ผลการตรวจเชื้อไวรัสไข้เลือดออก พบเชื้อไวรัสเด็งกี ซีโรไทป์ 2

รายที่ 2 เพศชาย อายุ 87 ปี เริ่มป่วยวันที่ 20 สิงหาคม 2562 วันที่ 23 สิงหาคม 2562 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยอาการ ไข้ ถ่ายเป็นเลือด มือเท้าเย็น กระสับกระส่าย แพทย์วินิจฉัย โรคไข้เลือดออก เสียชีวิต ในวันที่ 25 สิงหาคม 2562 ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ DF Ag Rapid test ให้ผลบวก

รายที่ 3 เพศหญิง อายุ 43 ปี เริ่มป่วยวันที่ 21 กรกฎาคม 2562 วันที่ 24 กรกฎาคม 2562 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยอาการ ไข้ ปวดกล้ามเนื้อ ถ่ายเป็นเลือด มือเท้าเย็น กระสับกระส่าย ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ Dengue NS1Ag ให้ผลบวก Dengue IgM และ IgG ให้ผลลบ ผลการตรวจด้วยชุดทดสอบแบบเร็วสำหรับการตรวจหาแอนติบอดีต่อเชื้อ *Leptospira* และ Scrub typhus ให้ผลลบ เสียชีวิตในวันที่ 3 สิงหาคม 2562 แพทย์วินิจฉัยโรคไข้เลือดออก

จังหวัดเพชรบูรณ์ พบผู้เสียชีวิต 1 ราย เพศหญิง อายุ 21 ปี เริ่มป่วยวันที่ 27 สิงหาคม 2562 ด้วยอาการ ไข้ ปวดศีรษะ ปวดกระบอกตา ปวดเมื่อยตามตัว วันที่ 29 สิงหาคม 2562 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชนแดน แพทย์วินิจฉัยติดเชื้อในกระแสเลือด

วันที่ 31 สิงหาคม 2562 ส่งไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ แพทย์วินิจฉัยโรคไข้เลือดออก เสียชีวิตในวันที่ 1 กันยายน 2562 ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบเชื้อไวรัสเด็งกี ซีโรไทป์ 1

จังหวัดลำพูน พบผู้เสียชีวิต 1 ราย เพศหญิง อายุ 55 ปี เริ่มป่วยวันที่ 28 สิงหาคม 2562 วันที่ 31 สิงหาคม 2562 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลทุ่งหัวช้าง ด้วยอาการ ไข้ ปัสสาวะแสบขัด อ่อนเพลีย แน่นหน้าอก หายใจไม่ออก เวียนศีรษะ ปวดเอว ส่งไปรับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลลำพูน ผู้ป่วยมีอาการช็อก มือเท้าเย็น กระสับกระส่าย ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ เม็ดเลือดขาว 3,600 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เกล็ดเลือด 54,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 53 ฮีโมโกลบิน ร้อยละ 17.6 Dengue IgM, IgG และ Dengue NS1Ag ให้ผลเป็นบวก ผู้ป่วยเสียชีวิตในเวลาต่อมา แพทย์วินิจฉัย โรคไข้เลือดออก ซ็อกเสียชีวิต

2. การประเมินความเสี่ยงของโรคไข้เลือดออก

จากการเฝ้าระวังของกรมควบคุมโรค ณ วันที่ 3 กันยายน 2562 พบรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสะสมรวม 81,500 ราย เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 3,925 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 123.37 ต่อประชากรแสนคน โดยสูงกว่าจำนวนผู้ป่วยในปี 2561 ช่วงเวลาเดียวกัน 1.5 เท่าและยังพบผู้เสียชีวิต 89 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 0.11 (ดังแสดงในรูปที่ 2) กลุ่มอายุที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ 5-14 ปี เท่ากับ 411.82 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ 15-24 ปี (218.70) และกลุ่มอายุ 0-4 ปี (140.52) ตามลำดับ

การกระจายการเกิดโรคไข้เลือดออกรายภาค พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราป่วยสูงที่สุดเท่ากับ 158.67 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ ภาคใต้ (119.72) ภาคเหนือ (104.04) และภาคกลาง (100.91) ตามลำดับ

ในช่วง 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา ตั้งแต่ 28 กรกฎาคม-24 สิงหาคม 2562 (สัปดาห์ที่ 30-33) จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เชียงราย (91.36) จันทบุรี (50.99) ระยอง (48.18) อุบลราชธานี (45.71) และ เพชรบูรณ์ (39.89)

ในช่วงนี้จึงขอให้ประชาชนป้องกันตนเองจากถูกยุงกัดโดยการแต่งกายมิดชิด ทายากันยุง ติดมุ้งลวดที่ประตูและหน้าต่าง ร่วมกับการกำจัดยุงลายซึ่งเป็นพาหะนำโรค โดยทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายทั้งในบริเวณที่พักอาศัยและชุมชน กำจัดภาชนะที่มีน้ำขังเพื่อป้องกันยุงวางไข่ ใส่ทรายกำจัดลูกน้ำหรือเลี้ยงปลาในลูกน้ำ เป็นต้น หากมีไข้หรือสงสัยว่าอาจป่วยเป็นโรคไข้เลือดออก ขอให้รีบพบแพทย์ทันที หรือหากมีข้อสงสัยเรื่องโรคภัยสุขภาพ สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สายด่วนกรมควบคุมโรค โทร 1422

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. สถานการณ์การระบาดของโรคหัด สหรัฐอเมริกา

เว็บไซต์ CIDRAP รายงานวันที่ 3 กันยายน 2562 ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค (CDC) รายงานพบผู้ป่วยยืนยันโรคหัดรายใหม่ 19 ราย ทำให้มีจำนวนผู้ป่วยโรคหัดสะสมในปี 2562 ทั้งหมด 1,234 ราย กระจายใน 31 รัฐ จากข้อมูล วันที่ 29 สิงหาคม 2562 มีผู้ป่วย 125 ราย เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ในจำนวนนี้ 65 ราย มีภาวะแทรกซ้อน คือ ปอดบวม และไขสมองอักเสบ ผู้ป่วยมากกว่าร้อยละ 75 มีความเชื่อมโยงกับการระบาดของโรคหัดในกลุ่มชุมชนของชาวยิว (Orthodox Jewish) 2 แห่ง คือ ในเขต Williamsburg ของเมือง Brooklyn และ Rockland County ที่นครนิวยอร์ก โดย

กรมสุขภาพ นครนิวยอร์กกล่าวว่า การระบาดในเมือง Brooklyn ได้สิ้นสุดลงแล้ว เนื่องจากไม่มีรายงานผู้ป่วยรายใหม่ 42 วัน (2 เท่าของระยะฟักตัว) หลังจากเกือบหนึ่งปีที่เริ่มมีการระบาด ในปีที่ผ่านมา ผู้ป่วย 654 ราย ถูกรายงานจากเขตเมือง ซึ่งเป็นจำนวนสูงสุดในรอบ 30 ปี นายแพทย์ Oxiris Barbot หัวหน้าศูนย์สุขภาพนครนิวยอร์ก กล่าวว่า โรคหัดเป็นโรคติดต่อที่สำคัญโรคหนึ่ง วิธีป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อที่ดีที่สุด คือ การให้วัคซีนป้องกันโรคหัด

2. สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก

เว็บไซต์ CIDRAP รายงานวันที่ 4 กันยายน 2562 ตามข้อมูลที่รายงานบน Ebola dashboard ขององค์การอนามัยโลก วันที่ 4 กันยายน 2562 สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก มีรายงานผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสอีโบลารายใหม่เพิ่ม 6 ราย ทำให้มีจำนวนผู้ป่วยสะสมทั้งสิ้น 3,049 ราย และเสียชีวิตเพิ่ม 10 ราย ทำให้มีจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 2,045 ราย ในขณะนี้ผู้ป่วยสงสัยที่อยู่ระหว่างการสอบสวนโรค 327 ราย

คณะกรรมการตอบโต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า (CMRE) กล่าวว่า มีผู้ป่วย 3 ราย ถูกรายงานเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2562 จากเมือง Kalunguta, Mandima และ Mambasa เมืองละ 1 ราย นอกจากนี้ยังมีรายงานผู้ป่วยเข้าข่าย 4 ราย จากเมือง Butembo และ Kalunguta เมืองละ 2 ราย ทำให้มีจำนวนผู้ป่วยเข้าข่ายโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า 109 ราย

ไม่มีรายงานพบบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขติดเชื้อไวรัสอีโบล่าเพิ่มเติม ณ ขณะนี้จำนวนยังคงอยู่ที่ 156 ราย และมีผู้ที่ได้รับวัคซีน VSV-EBOV แล้วทั้งสิ้น 211,635 ราย
